

NARODNI LIST

Ishaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Kmet, ostani zvest svojemu stanu!

(Piše Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.)

Kmetijski stan je dandanes v velikih skrbih radi pomanjkanja delavskih moči. Po eni strani primanjkuje delavcev in družine na kmetijskih posestvih, na drugi strani pa težijo kmeta težka bremena dolga, velike dače in nesreče pri kmetovanju.

Največji sovražnik kmeta pa je nezadovoljnost s svojim poklicem. S tem sovražnikom bi se moral naš kmet bojevati, ker mu jemlje veselje do dela in ga tira proč od dobrih novih iznajdb pri kmetovanju, s katerih pomočjo bi lahko prišel do boljše bodočnosti. Žalibog se širi ta nezadovoljnost vedno bolj tudi med mlajšimi posestniki in jemlje njim in njihovim otrokom veselje in spoštovanje do kmetijskega stanu.

Prijatelji kmetijskega stanu, kateri ga ljubijo in poznajo, so res lahko žalostni, ko vidijo, če se oženi bogato kmetško dekle s kakim uradnikom. Uradnik, ako je še tako nizek, ima prej vpliv pri takih kmetijskih hčerkah, ko pa kmetijski fant, kateri se poprime z vso odločnostjo dobrega, umnega in naprednega kmetovanja. — Da me bodete, dragi bralci, razumeli: kaj takega seka hude in neozdravljive rane kmetijskemu stanu. Koliko denarja se zgubi s tem vsako leto na kmetijah! Ni torej čuda, da kmetijski stan peša. — Pred nekaj desetletji, kakor je meni znano, je bilo to vse drugače. Takrat si je štel bogato kmetško dekle v čast, ako se je omožilo na kmetško gospodarstvo!

Vzrok vsemu temu je, kakor sem prej omenil, nezadovoljnost, katero velikokrat povzročijo stariši pri odgoji otrok. To trdim iz lastnega prepričanja. Slišal sem velikokrat, kako stariši govorijo čez kmetijski stan v pričo svojih otrok, posebno, ako jih zadene kaka nesreča pri gospodarstvu. Ako slišijo kmetijski sinovi in hčerke, da nič hujšega ni, kakor kmet biti in da je kmetška gospodinja dandanes sužnja, se mora v njihovih srcih vzbuditi nezadovoljnost, da začnejo od dne do dne bolj sovražiti svoj poklic.

Premalo se pomisli pri kmetih, da ima vsak stan svoje križe in težave, pa tudi svoje veselje in prijetnosti. Prvo v vsakem stanu je zadovoljnost. Dragi kmetijski stariši! Zelo grešite in škodujete kmetijskemu stanu, ako kažete svojo nezadovoljnost v pričo otrok. Kažite jim rajši boljše

strani življenja na deželi v kmetijskem stanu, da bodo imeli veselje doma ostati in vam bodo pomagali delovati na vaših kmetijskih posestvih. Dobro storite tudi, ako otroke učite in vadite križe in težave kmetijskega stanu potrpežljivo, in ne z jezo in obupnostjo prenašati. Seveda se pa ne sme pri tem z otroci postopati niti premehekuzno niti prestrogo. Ne jih držati premehekuzno v hrani in obleki, ampak v ostrem redu.

Porečeš mogoče: kaj pa ima vse to s stvarjo opraviti? A potrebno je, da tudi to omenim, ker nezadovoljnost ima svoj izvir in začetek v vzgoji. Razun očetove hiše pa ima šola dolžnost vzgajati otroke tako, da dobijo spoštovanje in ljubezen do kmetijskega stanu. Potrebno je, da učitelji večkrat opozorijo otroke na lepo kmetško življenje. Pa ne tako, kakor nam je pred 30 leti učitelj na ljudski šoli rekel (ako kateri učenec ni znal): „Iz tebe ne bo nič drugo, ko konjski hlapec ali svinjska dekla.“ K temu bi pristavil, da ravno dandanes mora biti vsak hlapec dobro poučen, kakor industrijski delavec ali rokodelc, kako se opravljajo poljska in gospodarska dela z raznimi stroji. Vse svoje stroje, orodje in živino, torej veliki del svojega premoženja mora gospodar izročiti skrbi, razumnosti in spretnosti svojega hlapca.

Razumni in zavedni kmetijski hlapci in dekleta dolgo niso zadnji ljudje na svetu. Žalibog da postajajo čimdalje redkejša prikazen. Koliko najboljših kmetijskih moči gre s trebahom za krahom na Nemško in v Ameriko, kjer v podzemeljskih rovih, v vedni smrtni nevarnosti, brez solca in slabem zraku, pri hudem napornem delu morda res zaslužijo več ko doma. Malokdo pa pomisli, da zastoj nikjer nič ne daje in da morajo ta večji zaslužek poplačati s svojim zdravjem in prikrasanim življenjem. In zdravje je vendar največje bogastvo na svetu.

Kmetijski fantje, namesto da se podate v tužino, izučite se v kmetijstvu. Koliko je velikih kmetij in manjših graščin, kjer ne morejo rabiti kakšnega učenega strokovnjaka, oskrbnika ali ravnatelja, ker jim pride predrago. Prav dobro bi pa plačali spretnega prvega hlapca, ki vsako delo dobro razume, za vsako delo sam prime, in ki bi ga nastavili kot kmetijskega delovodja.

Jz političnega sveta.

v Proti vladnem načrtu za novi vinski davek se je izjavilo vse, kar čuti z našim vinogradni-

skim prebivalstvom. Tudi izmed drž. poslancev se jih je že veliko nad polovico izjavilo, da bodo glasovali proti predlogu.

v 182 milijonov posojila za krpanje praznih državnih blagajn bi rada imela vlada. S tozadevnim predlogom pa je vlada v seji drž. zbora dne 10. marca propadla. Za njo je glasovalo 187 Nemcev, proti pa 196 Slovanov (brez Poljakov, seveda!) in soc. demokratov. Vlada hoče še pred Veliko Nočjo enkrat priti s predlogom.

v Razprava o ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu je sedaj na dnevnem redu v drž. zboru. Proti predlogu vlade, da bi se ustanovila v Trstu, so Jugoslovani in Čehi ter nekateri Nemci. Vendar bo predlog najbrž sprejet, ker bodo zanj glasovali menda celo Poljaki ter tudi socialni demokratje. Lahki torej dobijo vseučilišče, o slovenskem seveda ni govora. Pa saj so slov. klerikalci tako mogočni, da vse dosežejo!

v Na Ogrskem je postal minister za nauk in bogočastje klerikalec grof Zichy. Bog jim blagoslovi, Madžarom, liberalca Khuena in klerikalca Zichyja. Da bota ogrske Slovane oba tlačila kolikor največ mogoče, je gotovo.

v Državni zbor pojde menda jutri 18. tm. na velikonočne počitnice.

v Ogrski državni zbor bo 22. tm. razpuščen in razpisane bodo nove volitve.

Beleške.

Bernja. Žalibog je dr. Korošec z zvijačo dobil poročilo o predlogu dr. Kukovca v deželnem zboru, da se bernja odpravi. Dr. Korošca napraviti za poročevalca o odpravi bernje se pravi kozla postaviti za vrtnarja. Dr. Korošec se je tudi hvalil, da nalašč dolgo ne bo delal poročila. Tako ubogi kmetje morajo še dalje dajati bernjo. Grozi se jim celo z rubežem, kakor — kaže sledeči slučaj iz občine Loke pri Zidanem mostu. Kmet Jožef Brečko je dobil te dni sledeči ukaz: Št. 539. Kolektura. Gospodu Jožefu Brečku, posestniku v Razborju št. 11. Z na ozirom Vašo izjavo, izdano na zapisnik pri občinskem uradu v Loki, dne 17. grudna 1909 naznanja se Vam na

LISTEK.

Kraljica.

Srbski spisal Sima Matavulj. — Poslovenil V. G. (Konec.)

Kraljica je nekoliko bolehala. S postelje jo je dvignila ne toliko materina nega kakor usmiljenost napram njenim ljudem, usmiljenje, ki jo je napotilo, da hoče zatreti ono ljubezen, ki jej je milejša in dražja kakor življenje.

Zaroka se je vršila svečano.

Ivo je zahajal vsaki dan k Puričevim. Dolčanke so mnogo premlevala ta dogodek. Bilo jih je, ki so trdile, da je stara Puričevka začarala Ivo, dekleta so pa zavidale Angeli srečo, a ko so se uverile, da je nesrečna, so jo pomilovale.

Marko Pivič se pa ni ne jezil ni komu pretil, še častital je Ivo, a Puričeve je pozdravljajal kakor poprej. Nikoli še ni bil prosil za kraljico, zato se mu tudi niso posmehovali radi neuspeha, njemu, ki je vedel, da je Angela še vedno njegova — v srcu. Kako je pa Marku bilo pri srcu, mu je bilo videti na obrazu.

Poroka bi se bila imela vršiti na Vse Svete. Nekoliko dni pred praznikom so bili Dolčani zopet šli na obrežje, da se podajo prek zatona na delo. Iztok je bil veder, ali ostalo nebo so vse zastrli oblaki. Iz one vedrine je pihal vetrič in gonil oblake proti zapadu. Morje je bilo vzburkano. Dolčani so stali krog svojih ladjic v gručah in

gledali proti nebu, nekako, bi-li, ali ne bi šli od kraja.

Simon Purič, kraljica in njena dva brata so prišli zadnji na obalo in so takoj poskakali v svoj čoln. Temu se ni nikdo čudil, ker stari ni nikoli čakal, da se vreme „prevrže“. Kraljica je povesenih oči držala veslo, starejši brat je naravnal krmilo, a oče je imel opravka na drugem boku. Zaročnik jim je odvezal vrv in je odtisnil ladjo močno z nogo. Kraljica ga pogleda, on pa poljubi ta trenutek konce svojih prstov in jej pošlje poljub. —

— A zakaj je ne poljubiš na roko, kakor delajo Latini? ga vpraša neki šaljivec.

Mladina se zasmeji.

— A, Marko, je-li, da bi bilo treba tako? zopet drugi podraži Marka Piviča.

Marko se je pa razkoračil in gledal daleč v motno nedogled preko zatona.

— Ne brigajte se za mene! Jaz ne vtikam svojega nosa v tuje zadeve, je odvrnil mrko.

— Hajdimo, pojdimo! so zavpili starejši osokoljeni, — ko so videli, kako se Simonova ladja odmika.

Malo ne vsi so poskakali v vozila.

Ali oni trenutek se je vedrina okoli solca razdelila, veter je hujše zapihal od nasprotne strani, morje je zapljuskalo na obalo in vsi so zopet izposkakali vikajoči:

— Oje! oo! Nazaj! Nesreča!

In v trenutku se je dvignila burja na vseh straneh in valovi so se začeli vzpenjati kakor zdvijani konji.

— Za ime Jezusovo, kaj je bilo to! Strašna nesreča! Puriči so utonili!

— Utonili so! Utonili! se čuje skoz veter.

Dolčani so privreli skupaj. Nikomur ni ostalo ni kaplje krvi v obrazu, ko je videl, kaj se godi s ponesrečeno ladjo sredi zatona. Voden breg je zrasel pod njo in jo je dvignil kakor orehovo lupino, valovi pritiskajo od vseh strani, ter jo včasih zasučejo v kolobar, potem jo pa zopet mečejo sedaj na kljun, sedaj na krmilo.

Novica o nesreči prodre do Ane in ona leti iz hiše, bijoč se v prsi in ruvajoč si lase. Žena začne zaklinjati ljudi, naj grejo na pomoč. Nekateri so se res začeli sklicevati, ali divji vrišč iz sto grl jih je prevpil.

— Utopili so se!

Marko Pivič se je bled ko mrtvec spel na prste, izbuljil oči in viknil: „Ne! Ha, bratje za menoj! Pomagal nam bo Bog in sveti Miklavž!“

Na te besede je skočilo z njim vred šest bratov — Pivičev v ladjo predstojnika Bujasova. — Dočim so ti le nameščali vesla, je skočil Marko k Ivo, kraljičinemu ženinu, in ga prijel za roko, da bi šel na morje kot osmi veslač. Zopet se razlegne strašen hrup. Ivo se je začel upirati z vsemi močmi. Marko mu je pa pljunil v obraz, skočil za brati v čoln in sedmorica je odrinila na razdivjano morje.

Morje je besnelo kraj veslačev, ali ti so ga ravno tako besno rezali in lomili. Ljudska slabost se je borila proti sili elementa, a Bog se je usmilil, da je človeško junaštvo zmagalo in so Piviči prišli še pravi čas na pomoč. Piviči so se prijeli konopca

zakaj bi pa to ne? Znano je, da če sreča farana, ga še v svoji bahatosti ne pogleda. Če ima pa denar, tedaj pa vedno sline cedi okoli njega. V jeseni je umrl mož, kateri je bil slučajno klerikalnega mišljenja; seveda je šel župnik k njemu na spoved ter ga nagovarjal, naj sporoči za cerkev. A oni je bil odločen, in mu je rekel, da ima sine in ženo, da ne da nič za cerkev. Župnik ga je takoj zapustil ves srdit, ker se mu ni udal. — Ako je treba iti na spoved h kakemu ubogemu bolniku, tedaj noče nikdar sam iti, ako pa h kakemu bogatašu, takoj gre sam. Vedno ga moramo v cerkvi poslušati, ko nam pridiguje, da požrešneži in krivičniki, ki samo skup vlečejo bogastvo, ne bodo posedli nebeškega kraljevstva; marsikateri je že rekel, ako se samo ta božja beseda izpolni, ne bo naš župnik nikdar videl nebes. Če pride ubogi berač, ga nažene, k večjemu mu da 1 krajcar. Ubogega hlapca, namesto da bi dobil za svoje delo in zdravje, katerega je pri njem izgubil pošteno plačilo, ga pa izžene. Ali ni to odeduštvo? Vsakega ubogega kočarja nagovarja, da naj daruje za zidanje nove cerkve, ko komaj svojo družino preskrbuje. Tukaj itak vemo, da vam dišijo oni odstotki namreč 10%. Sami pa se smejljate onim 100 in 100 tisočem, kateri pač naglo rastejo, skoraj večji del v Vaši posojilnici. Ako imate res srce za kmeta, ne do kmečkega denarja — postavite nam za svoje sto tisoče novo cerkev, in postavili si bode te trajen spomenik. Nehote se mi vrine misel v glavo — da čez leta postanemo mi kmetje sužnji cerkvam in duhovščini kakor so bili naši dedje raznim g. ajščakom. Vsega hudega posebno pa tega reši nas o gospod —

— Pravicoljub.

c Iz Slivnice pri Celju. († Jakob Kumerc) Pri nas je umrl 15. tm. mladenič — krojač Jakob Kumerc. Ker je bil naprednjak, je župnik cerkveni pogreb in zvonenje odrekel. To je tisti duhovnik, ki je kmetu zabrusil: „Zamešval bi Te, pa Te je škoda, ker si še mlad“. Kmet mu je odgovoril: „Saj me ne dobite“ in istinito ne obiskuje župnikove maše ter hodi v Št. Jurij. Ali se je čuditi, če rajni tudi ni hodil k maši? Namen spovedati se je imel, vendar ga je smrt prehitela. Sicer se bomo pa s tem čudnim dušnim pastirjem še pečali.

c Iz Gornjega grada. Iz Rajhenburga znani junak žalostnega spomina je začel zopet brčati po „Gospodarju“, „Straži“, in „Slovenca“. Žilca mu zopet ne da miru. Ker nas gospodje zopet prosijo, bomo začeli prav vestno poročati o njih življenju. O kaplanu Berku na primer se je nabralo med tem časom mnogo novega gradiva — ta fant je namreč zelo podjeten — ki bi javnost zelo zanimalo. Nato bomo posvetili v gornjegrajski farovž, povedali par izvornih zgodovinskih zgodbic, iz katerih se bode uvidelo, da tudi gospodje v farovžu navzlic svetosti svojega poklica niso nositelji prave katoliške morale. Zapeli bomo pesem o kaplanu Peniču in tistem gospodu, katerega je on zvalil v svojo posteljo v kaplanijo, spomnili se bomo lepe Ančke, sorodnice dekanove kuharice, ki je imela, že sumljivo debela, pri zaklenjenih vratih poroko. Pa tudi brhke Micke ne bomo pozabili. Nato bomo posvetili v župnišče v Šmartno, v Šmihel, v Luče, v ljubensko kaplanijo ter pogledali tudi za samostanske zidove v Nazarjih. Potem pa bomo videli, kje je tista preklicana morala doma, katero tako branita moralist kaplan Berk in župnik Ferme.

Vže naprej pa prosimo gospode, da nas tožite, ako se bode te čutili užaljene! Pred sodiščem smo pripravljeni vse dokazati, kar vam bomo očitali. Bojimo se le, da vam bo zlezlo srce v hlače.

Dokazali vam bomo, da so nekateri gospodje s kaplanom Berkom vred uganjali večje svinjarije, kakor pa tisti gospod pri Noviščtiti, ki se tako krščansko zadirajo vanj.

v Iz Gornjega grada. V zadnjem „Gospodarju“ se „nedolžni“ mladenič iz farovža zaletava v našo „Zvezdo“ in pravi, da je to nesrečen komet. Mi mu prav radi verjamemo, da je ta zvezda nesrečen komet, toda nesrečen samo za kaplana Berka, ki se je tudi v gostilni hotel „špilati“ — (Grebenečev stil!) s seveda ne praznimi ženskimi hlačami, a mu sreča ni bila mila. No, ti pobožni branitelj katoliške morale, kaj praviš k temu? Da vse to ni res, kaj ne? Kakor po stari navadi.

c Griže. Neki mazač je kar zatulil v „Slov. Gosp.“, tako se je prestrašil ko sem v 7. št. „Nar. Lista“ razjasnil, da niso bili sami klerikalci na njihovem shodu, in da ni vse tako klerikalno, kakor vpijejo. Seveda že ni vredno pisati o tistem shodu, ker je že davno za nami. Pa da ne bodeš mislil, da sem se prestrašil tvojega umazanega dopisa v obrekljivem listu, še enkrat povem, da so bili šolarji in naprednjaki zraven klerikalnih kimovcev: pa če ti je tako težko, ker sem pisal, da so bili šolarji, pa rečem, da so bili takšni, ki v šolo hodijo. Tisto pa tako vemo, da je „Slov. Gosp.“ skrinja laži in obrekovanja. Kar se pa tiče mladine, pa pred svojim pragom pometaj; klerikalni mladeniči se grdo obnašajo bodisi v cerkvi bodisi zunaj; v cerkvi se smeji in govori, na potu pa, če srečajo naprednjaka, ga imajo za žival. Ti lažnjivi puhloglavneži mi kar imenuj odbornike, kateri se po gostilnah in trgovinah potikajo, namesto da bi šli v cerkev. Hvala Bogu, dozdej še niso mogli klerikalci ničesar slabega očitati napredni mladini. Klerikalci imajo vero za politično sredstvo, oni ne razločujejo vere od politike. Žalost me obide, ko se spomnim rajnega župnika Arzenšeka, ki nam je večkrat rekel: vse čitajte, potem boste vse vedeli. Nad vse nam je bil priljubljen. Zdajšnji župnik se pa tako zaganja v napredno časopisje, da joj. Mnogo bolj bi spoštovali duhovnike, ko bi se tako ne vtikali v politiko. — **Zavedni naprednjak.**

c Griže. Naši klerikalci kar besnijo veselja, ker so si ustanovili čuka; namesto da bi kaj potrebnega napravili, pa takšne neumnosti ustanavljajo. Mar bi naj ustanovili „požarno brambo“, ki je tako zelo potrebna za našo obširno griško faro. — Naša ZSNM jim je trn v peti; kar strah jih spreletava in groza jih je pred njo. Seveda klerikalci ne trpe poleg sebe kaj boljšega, ker sami kaj dobrega itak ustanoviti ne morejo. Naš g. kaplan je tako strastno agitiral za čuka, da je vendar enkrat spravil skupaj par neolikanih paglavcev, ki se pozdravljati ne znajo; ko namreč srečajo naprednjaka, pa namesto da bi pozdravili, pravijo „fih“. — To je izobrazba in olika klerikalne mladine. Res krasen „cvet“ griških mladeničev! Mi bi pa svetovali g. kaplanu, naj bi politiko pri miru pustil, ker Kristus ni politike učil, on je vero učil; zato se naj drže Kristusovega nauka. Mi spoštujemo duhovnike kot učitelje vere, ne pa kot politike. Pred par leti so bili v Grižah pri Šulerju čuki iz Trbovelj in iz Celja in so takrat vpili, da liberalcem smrt oznanjujejo. Pa kako zelo so se motili, ko so pa le Šulerju smrt oznanjevali, da je prišel v nič. Zdaj pa zopet naši čuki vpijejo, da nam smrt oznanjujejo, pa tudi zdaj se motijo; hočejo pač Šulerja s hriba spoditi, ker imajo tam čuki svoj „logar“. — **Zavedni naprednjak.**

a Železnica Polzela - Motnik. Železnični minister Wrba je zagotovil nekemu odposlanstvu, ki

se je oglasilo pri njem pod vodstvom barona Apfaltrerna, da se bode ta proga kakor njeno nadaljevanje do Kamnika gradila na državne stroške. To je tudi edino pravilno, kajti ako bi bila gradnja odvisna od štajerskega deželnega odbora, ki goji znano posebno „ljubezen“ doboljšanja prometnih zvez na Spod. Štajerskem, bi lahko čakali na njo do sv. nikolija. Zaradi zatrditve železničnega ministra je nastal, kajpada, velik šum v nemškonalnih listih.

v Kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom v Celju“ je imela v l. 1909 skupnega denarnega prometa 1.651.027 K 05 v; zadržnikov je pristopilo tekom l. 1909 na novo 129, koncem leta jih je bilo 383. Stanje Hranilnih vlog je koncem l. 1909 K 517.325'04; posojil se je izplačalo v l. 1909 K 309.709'61 in je stanje posojil koncem l. 1909 K 544.698'95. Vrednost stavbišč je koncem leta 12.568 K 26 v. Čistega dobička je v l. 1909 K 1941'23, rezervnega zaklada K 14.658'55. Zadruga lepo napreduje, kar je veselo znamenje.

d Iz Št. Pavla pri Preboldu. V četrtek so delavci zopet pričeli delati. Dosegli so odpravo odtegljajev in vrhu tega skromno zvišanje mezd. Vodja tovarne pa more biti na uspeh svoje metode za saniranje slabo idočih predilnice vsekakor ponosen: pokazal je delavstvu pot, po katerem bi se dalo v danem slučaju doseči zdatno zvišanje plač.

a Učiteljsko društvo za celjski okraj slavi letos 40 letnico svojega obstanka. Imenovano društvo priredi zato majnikov izlet s slavnostnim zborovanjem v Št. Jurju ob juž. železnici.

Grebene pred sodiščem. Znani svetnik Grebenc izrazil se je pri neki priliki, da so Gornjegrajski „Gesindl“. Sam bog ve, če je g. Grebenc pri teh besedah pomislil, da je on sam kot definitivno nameščen državni uradnik tudi Gornjegrajsčan? Vsled te psovke bo osem Gornjegrajsčanov po svojih zastopnikih vložilo proti Grebencu tožbo radi razžaljenja časti.

v Iz Žalca, dne 14. marca 1910. Poučnega shoda, katerega je priredilo hmeljarsko društvo dne 13. tm. v Žalcu, se je vdeležilo blizu 60 hmeljarjev iz Žalca, Megojnic, Grič, Gotovelj, Zgor. Ložnice in Arje vasi. Vsi so sledili z velikim zanimanjem razpravljanju o rezi, o selekcijoniranju in gnojenju hmelja; g. državni poslanec Franc Roblek je spopolnil učno podavanje s svojimi obilimi izkušnjami glede umnega hmeljarstva. — Po shodu so se podali vdeleženci v bližnje hmeljišče, kjer se je dejansko pokazalo, kako se naj hmelj pravilno obreže. Enaki shodi se vrše, kakor vže objavljeno, dne 19. tm. dopoldne v Št. Petru, popoldne v Braslovčah, dne 20. tm. pop. pri „Pihelbirtu“ v Kaplji.

a Iz Laškega trga. Na nedeljskem občnem zboru tukajšnje Ciril in Metodove podružnice se je izvolil za tekoče društveno leto naslednji odbor: G. Ivan Četina, nadučitelj na okoliški šoli, predsednik; g. Roman Elsbacher, veletrgovec, podpredsednik; g. Ivan Elsbacher, blagajnik; g. R. Pestevšek, tajnik; gospa Aneta Elsbacher in g.

Dr. Karol Lueger.

Dr. Karl Lueger, v četrtek 10. t. m. umrl župan avstrijskega prestolnega mesta Dunaja, vodja avstrijskih nemških klerikalcev, najpopularnejši mož države, je bil rojen l. 1844 kot sin priprostega hišnega sluga na dunajski tehniki. Gimnazijo je dovršil l. 1862 in postal leta 1866 doktor prava. Otvoril je l. 1873 odvetniško pisarno in takoj začel živeti s politikom. Najprvo v dunajskem obč. zastopu. Nastopal je kot liberalni demokrat proti starim liberalcem. Hude boje je imel z njimi. Ker je videl, da je židovstvo, ki je

spravilo dunajsko prebivalstvo skoro ob rob propada, opora starega liberalizma, se je prelevil v antisemita (protijudovca!), a brez klerikalne primesi. Boj židovstvu in velikemu kapitalu — pod tem geslom je nastopil in šel med ljudstvo v gostilne in drugam — in vedno so se množile čete njegovih pristašev. L. 1885 je bil izvoljen v državni zbor, kjer je ostro nastopal proti Madžarom. L. 1896 je po dolgem boju njegova stranka imela že večino v dunajskem obč. svetu in Lueger je bil izvoljen za župana. A dunajski Židi in ogrska vlada so se uprli njegovi potrditvi kot župana; takrat se je vrgel Lueger v naročje duhovščini in z njeno pomočjo se je doseglo, da je cesar Luegerja, ko ga je obč. svet že v petič izvolil za župana, konečno kot takega potrdil. Potem je bil do svoje smrti dunajski župan. Kot tak je za Dunaj neizmerno mnogo storil. Ustvaril je iz Dunaja moderno velemesto, ki ga občuduje vsakdo, kdor pride tja. Od l. 1896 naprej pa je bil Lueger tudi vsemogočni voditelj nemških krščanskih socijalcev, pozneje splošne nemške klerikalne stranke. Le včasih je imel kak svetel trenutek, ko je priznal, da bi trebalo tudi nasproti Slovanom uveljaviti pravico v državi, a v svojem delovanju je bil smrtni sovražnik vsega slovanskega. Zato je naravnost smešno, če ga klerikalni slov. časopisi slavijo kot prijatelja Slovanov.

Njegov pogreb v ponedeljek 14. t. m. je bil veličasten. Na stotisoče ljudi se ga je udeležilo.

John Rockefeller.

Znani ameriški milijardar Rockefeller, ki je že večkrat z velikimi darili v razne dobrodelne namene vzbudil pozornost, je nedavno nakazal zopet entisočvesto milijonov mark (krog entisočstiristo milijonov kron) za neko dobrodelno ustanovo. Od te svote se imajo vsako leto obresti v znesku krog 96 milijonov kron uporabiti za dobrobit človeštva brez razlike narodnosti in vere. Rockefeller, ki je že prej dal krog 300 milijonov v dobrodelne namene, je danes v 73. letu starosti.

Milan Pleskovič kot odbornika, namestnikom pa gospa Milka Pleskovič in g. Juro Kieslinger ter računskim pregledovalcem gg. Zupanc Blaž in Vrečko Josip. Pričakovati je od novega odbora vstrajnega in uspešnega delovanja.

v **Za Ciril-Methodovo družbo** je dala 5 K. A. K., ki je dolžila g. Al. Kranjca, učiteljica v Šmartnem pri Gornjemgradu, da je pisal v eni decemberskih števil "Nar. List" dopis "Iz zadrečke doline". Ker to ni res, kar to lahko sl. uredništvo potrdi, je imenovani vložil proti obrekovalki tožbo in odstopil le pod pogojem navedenega daru za omenjeno šolsko družbo. (Op. ur.) G. A. Kranjca še ni niti črke napisal za naš list.)

v **Grize**. V eni zadnjih števil "Sl. Gosp." sem čital, kako nekdo kvasi o žalskem misjonu. Pravi, da ga je srce bolelo zaradi demonstracij proti misjonarjem. Povem ti, ljubi Gospodarjev dopisnik, da je tudi mene srce bolelo, ko sem moral poslušati strašne hujskarije misjonarjev proti našemu vrlému kmečkemu zagovorniku "Narodnemu Listu". Tisti misjonar, ki je spovedoval pod korom na moškem kraju, je zgovoril tri besede, četrta je pa bila že "Narodni List". Bil sem pri šestih pridigah sama hujskarija proti "Nar. Listu". A bolj ko so hujskali, bolj so se ljudje začeli za list zanimati. — Ah ta strah, da bi ljudem deske spred oči padle. Enkrat se je kar sredi pridige reklo, naj vsi krstno obljubo ponovimo, da ne bomo brali "Narodnega Lista". Vsi bi morali po koncu vstati. Jazsem si pa mislil: za tako hujskarijo pa že ne vstanem. Ej gospodje, "Narodni List" je preveč izvrsten list, da bi ga mogli vi uničiti. Po misjonu mi jih je vet reklo: dozdej nisem bral Nar. Lista in ga nimam, zdaj si ga bom pa naročil, da bom vedel, kaj je res kaj takega notri, da tako čudno šinfajo čez njega. — Kmet iz savinske doline.

a **Iz Gornjegograda**. V četrtek 9. t. m. je pustil svetnik Grebenc na svojem skoro sredi trga ležečem vrtu, tik ob trških hišah požigati. S čim je kurila njegova Jerčka na vrtu, tega ne vemo, vemo samo to, da se je iz pogorišča vlekel strašno smrdljiv dim po celem trgu. Ta dim je okuževal zrak, da je človeku kar sapo zapiralo. Če bi kedo drug kaj takega storil, bi Grebenc iz kože skočil in vpil na vse grlo: "Kaj pa špilate?" Smrdelo je tako, da se je moral celo njegov brkasti prijatelj prijeti za svoj dolgi nos, da ni omahnil na trgu. No, morda pa je Jerčka požigala Grebenčeve grehe? Smrdelo je res na vse pretege!

a **Iz Gornjegograda**. Pri spravljanju graščinskega lesa se je v sredo 8. t. m. ponesrečil neki drvar po domače Hlevar iz Noveštife. Padel je med platanice ter si zlomil nogo v bedru. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ljubljano.

v **Kako se pri nas izvršujejo regulacijska dela**. Zadnja povodenj je na parceli 431, občine Škofjavan, last pos. Ivana Kompolška, odtrgala cel jez, zgrajen v svrhu regulacije, 46 m na dolgo. Po splošni sodbi so delavci, kateri so delali v akordu (!) zabijali pilote samo pol metra globoko namesto dveh in torej ni čuda, da je prva močna voda pilote s protjem in kamenjem vred odtrgala in odnesla. Ako se napravljena škoda takoj ne popravi, so v veliki nevarnosti ostale parcele. Tako se pri nas regulira! Vrbje in grmovje, katero je poprej dobro držalo in čuvalo breg, so posekali ter izvršili regulacijo, ki ni vredna počenega groša! Ali se država, dežela, okraj in občina nič ne brigajo za to, kako se pri enakih delih površno postopa? Ali ni bilo nič nadzorstva? Prosimo čimprej pomoči in pa zagotovila, da se bodo vbodoče regulacijska dela bolje opravljala, drugače se zahvaljujemo za nje!

d **Nemško obrtno društvo v Celju** je štel v minulem letu 92 izvršujočih, 10 podpornih in 1 častnega člana. Govorilo se je na občnem zboru o obrtno-zadružnem podučnem tečaju, katerega misli prirediti v Celju štaj. obrtno-pospeševalni urad — seveda samo za Nemce. Kakor v Ptuju tako hočejo tudi v Celju Slovence popolnoma prezreti. Treba bode delo tega nemškonacij. urada, katerega vzdržujemo tudi Slovenci, enkrat temeljito pregledati! Zanimivo je tudi, da se je govorilo na občnem zboru tega društva nemških obrtnikov o tem, kako bi se ponemčilo slov. obrtne in trgovske vajence. Celjskim nemškim obrtnikom, ki žive izključno od slovenskih grošev, bodemo morali gledati vajencev strožje gledati na prste!

v **Šmarskem okraju** se bodo vendar enkrat vršile volitve v okr. zastop. Čujemo, da so odrejene za konec sušca volitve občinskih volilnih mož. Napredne občine, na noge!

c **Iz Petrovč**. Klerikalci so po dvadnevem hudem boju obdržali svoje gospodarstvo v naši občini. V tretjem razredu so s pomočjo Libojčanov in pooblastil od tercijskih zmagali s skoro polovično večino; to je bilo tudi pričakovati. Glavni boj se je

bil 15. tm. za 1. in 2. razred. V noči so domači duhovniki s svojimi šobrati iz sosednjih far hodili od volilca do volilca; stali so med volitvijo pred volilnim lokalom in grozili, da ne bodo več spovedovali (!), ako volijo napredne kandidate. In tako so dobili klerikalci v drugem razredu 36 glasov proti 29 naprednim, v prvem pa s pomočjo nemških grajščakov 9 proti 6 naprednim glasom. Proti volitvam se bode vložil priziv. Napredna opozicija v Petrovčah je že tako močna, da daje najlepše upe za bodočnost. — Neodvisni, napredni kmetje so se sijajno držali. Čast možem, ki so vstrajali v trdem boju!

Med duhovniškimi agitatorji pri obč. volitvah v Petrovčah je bil tudi celjski opat Ogradi. Čudno se nam zdi od tega prečastitega gospoda, da svoj čas ko se je šlo Slovence pri volitvah v celjski okrajni za vsak glas, ni šel za Slovence niti volit temveč jim je rekel, da je njegovo srce pri njih in da bo molil za zmago ... Predvčeršnjim pa, ko se je šlo za zmago sicer klerikalne, a do kosti korumpirane klike v Petrovčah, je šel častiti g. opat že prejšnji dan zvečer gori in hudobni ljudje pripovedujejo, da je celo po noči agitiral po vasi. Klerikalizem je torej temu gospodu več ko slovenstvo. To je sicer enako pri vsakem duhovniku, ali pri g. Ogradiju je treba to z ozirom na prej navedeni slučaj posebej pibiti. Ako g. Ogradi smatra agitacijo za Fridricha, čegar lastnosti smo te dni posebej opisali, kot agitacijo za sveto vero, je to sicer njegova zasebna stvar; vidi se iz tega le, da klerikalci niso posebno občutljivi. Več menda ne bode treba pripominjati.

c **Dramlje**. Silno zmeden je naš župnik Ogrizek. Kedorkoli bo Ogrizekove spletkarije v "Slov. Gosp." od dne 21. oktobra, 23. decembra 1909 ter od 3. marca 1910 z njegovim sedaj brezpogojnim preklicem porotniške tožbe v zadevi učitelja Adamiča primerjal, bo moral hote nehote premišljevat, ali je naš župnik pri zdravi pameti ali ga luna trka ali je same duhovske domišljije in prevzetije znorel? V rečenih treh časnih slikah Ogrizek po njemu prirojeni fantaziji svojo nedolžnost s toliko jasno gotovostjo, da se mu je že kar na ustnicah samega veselja nad zmago med cedil. In naenkrat — pa gre in napravi tako reklamo za ptujski listič! In taka stvar se imenuje še narodna! — Konečno še nekaj zanimivega. Ko je učitelj Adamič dne 27. februarja t. l. z nekim drameljskim rojakom iz Vojnika sem na sprehod prišel, se ga je naš župnik tako ustrašil da je menda kar strepetal. Že koj drugi dan je celo svoja dva nasprotnika, s kojima je Adamič občeval, k sebi poklical ter hotel z njima gotovo v zadevi bližajoče se porotne obravnave govoriti in pozvedeti ter jih za se pridobiti, pa nobeden ga ni hotel ubogati! Nato je menda obupal in tožbo — "umaknil". Jako radovedni smo že, kako jo bo sedaj ta "modri in nedolžni Salomon" zopet zasukal, in koliko bo porabil zvijače in "domišljije"; več ko bo, temveč začudenja, zasramovanja in smeha. — Napredni Drameljčan.

v **Sv. Vid pri Grobelnem**. "Slovenski Gospodar" št. 8, nam je zopet poročal o velikem šentjurskem preroku, kakšen vzoren prerok je, in da ima poseben talent za prerokovanje o propadu naprednih županov. Da pa revček ni vedel, da je naš bivši župan Goleš na dan volitve vpričo volilnega komisarja županstvo sam prostovoljno odložil, mu seveda ne smemo zameriti in mu ponaši napredni pameti tudi ne zamerimo. Priporočamo ti pa, ljubi šentjurski prerok: rajši sam sebi prerokuj, kako dolgo boš še v katoliškem domu klobase prodajal in "firklčke" točil, in drži se prislovice, — ki pravi: pometaj prej pred svojim pragom, potem pojdi pred drugega! — Popotnik iz pogorja.

c **Sv. Vid pri Ponikvi**. Šentvidski klerikalci bodo od samega veselja nad svojo izžrebano zmago ob pamet prišli; pa to še ni zmaga, kar vam bomo še pozneje povedali. "Sl. G." poroča, da je izžreban župan Anton Sivka; pa vsak Šentvidčan dobro ve in zna, da še ni bilo v Šentvidu nikdar izžrebanega župana; ali je potem to ponos za nje? Klerikalci slave sedajnega župana za katoliško-narodnega moža! Vprašamo Vas, prijatelji zvezarji, ali ni bil prejšnji župan Goleš katoliški in naroden? A ravno zato ste ga tako sovražili, ker je bil prav odlečen in zaveden narodnjak. No pa saj se poznamo. Za danes zadosti! Samo to še izrekamo vsi naprednjaki in somišljeniki narodne stranke, da je bil Goleš, naš bivši župan šentvidski, ponos vseh naprednih kmetov in posestnikov. Na svidenje! — Popotnik iz pogorja.

v **Sv. Vid pri Šmarji**. V zadnjem "Gosp." 10. tm. se dopisun zopet repenči nad "liberalci" ali naprednjaki, a od klerikalcev nič ne pove, da so pohotneži in hočejo vse sami pohrustati. Piše, da se naprednjaki od cerkve odtegujejo; res pa je le, da naprednjaki svojo molitev v cerkvi tiho opravljajo, "krščanski" klerikalci pa namesto k božji službi v cerkev gredo v krčmo, tam pijančujejo in se pridružujejo, da je groza; njih imena so na razpolago. Kar vemo, da je za dobrobit občanov dobro, ne zajemamo iz časopisov, ampak nam jasno pravi naša pamet sama! Kar se pa tiče občine, kdo se pa meša bolj vmes kakor razni politikujoči kaplani?! — Popotnik iz pogorja.

c **Pirešca pri Žalcu**. V zadnji številki glasila "Laži Kmetске zveze" slavijo ponkovski podrepniki "nepričakovano" zmago v občinski zastop Vel. Pirešca. Saj zmaga ni bila tako sijajna. Ljube duše, če pomislite, da se je oddalo od 293 glasov v 3. volilnem odboru 96 naprednih

in to brez pritiska, da so ti naši volilci iz prepričanja šli volit, ne da bi poslušali vas, ki ste jim obljubovali zlato gradove in jih strašili, češ, da bodo v slučaju, če pridejo naprednjaki v odbor, tisti zahtevali "flajštranje" ceste iz Gotovelj in skozi Pikel in še druge neverjetne stvari — potem vaša zmaga pač ni tako sijajna. Mi pa mislimo, da smo s prvim poskusom lahko zadovoljni. Naprednjaki, vam pa kličemo: Vstrajajte pri svojih načelih, delujte mirno za dobro stvar in videli bode, da pri prihodnjih volitvah ne dobimo eno tretjino, temveč dve tretjini glasov. Saj tudi Rim ni bil sezidan v enem dnevu. Naprednjaki stojte trdno kakor zid in skala! Mi sicer počasi vstajamo, a onih je vendar strah! Noč in dan je skozi štirinajst dni letalo 6 policajev po fari, popisovali so glasovnice ter agitirali na vse pretege. Kakšna sredstva so rabili, o tem morda drugič. Koliko so neki dobili za to vstrajno agitacijo? — Da jih je bilo strah, se sklepa lahko tudi iz tega: Mož, kateri se je pustil voliti od volilcev III. razreda v tretji razred, bil je nakrat kandidat za I. razred, za katerega se sploh nismo trgali. Ne mislite torej, da je bila vaša zmaga naš poraz in da kaže to našo "puhlost". Pokazali smo, da živimo, da nas je več nego ena tretjina naprednega mišljenja. Mi hočemo biti možje tudi zanaprej, ne pa kimovci. — Vsem volilcem, ki so si bili v svesti svoje dolžnosti, pa izrekamo najprisrčnejšo zahvalo.

Brežiški okraj.

b **Iz kozjanskega okraja**. (Cestno vprašanje). V zadnjem zasedanju štaj. dež. zbora je stavil poslanec dr. Jankovič predlog, da se zgradi cesta Lisično-Št. Jur in tako povspeši prometne zveze Kozje-Piljstjanj-Prevorje Lopaca-Košnica-Slivnica in Št. Jur. Dober je ta načrt in hvalevreden, posebno če se pomisli, koliko uboga živina trpi, kedar v urnebesne planinske klance vleče prazen voz; če pa je poln voz, treba je priprege in izgubi se pri tem na času, kar je isto, kakor če se trati denar. Tedaj privoščimo tem zapuščanim krajem boljše cesto od sedanje, če bodo nove vobče kedaj dobili, govori in prepira se že dovolj dolgo — najmanj petnajst let. Toda zapomnite si Vi, ki Vam je kaj ležeče na tem, da sad, ki predolgo zori, nikoli ne vzori. Prepričan pa je vsakdo, kdor se za to zadevo zanima, da je vse skupaj samo prazno govoričenje — ljudem pesek v oči — in da se o teh cestnih zadevah najbolj tedaj razpravlja, kedar so kakšne volitve, bodisi občinske ali deželnozbornske, ko je treba ljudem nerazsodne pameti obetati zlato gradove in slepiti jih kakor otroke, da tim pogumnejše volijo diktirane jim poslance. Volja poklicanih, ki bi res kaj dobrega storili za ves okraj, je morda dobra, toda manjka jim odločnosti in resne delavnosti. In kdo so ti v to poklicani ljudje? To so vodje okrajnih zastopov in njih načelniki in župani pojedinih občin. Velika večina jih je, žalibog, nerazsodnih ljudi, ki ne vedo razlikovati obče koristi od osebne ter se boje povišanja občinskih in okrajnih doklad, da se ne bi ubogemu ljudstvu zamerili, ki bi jih pri prihodnjih volitvah zapodilo tja, kamor spadajo. In bodi resnici na ljubo povedano in to prosim brez zamere, da v celem kozjanskem okraju ni tako vernih ovčic in večjih kimovcev kozjanskega dekana, načelnika okrajnega zastopa in njegovega zvestega hlapca dr. Jankoviča, kakor so baš prebivalci piljštanske, zagorske in planijske župnije Sv. Vida. To nam potrjujejo vsakekratne volitve v okrajni zastop kozjanski.

Občinski pečat občine Armeško ni, kakor nas je nekdo krivo informiral, nemški, ampak, kakor smo se prepričali, dvojezični. Občina Armeško je je vrla napredna občina. Gg. dopisnike prosimo, da se dobro informirajo, predno pošiljajo take dopise.

Brežiški Sokol vabi na ustanovni občni zbor društva "Sokolski dom" v sredo 23. t. m. zvečer v "Narodni dom" v Brežicah.

a **Morilec kanclista Kruharja** — zasačen? Iz Brežic poročajo, da so aretirali in oddali okrožnemu sodišču v Novem mestu delavca Bogdanoviča iz Rajhenburga, ki je v težkem sumu, da je umoril in oropal kanclista Kruharja. Našli so pri njem Kruharjevo suknjo. Sumi se, da je denar in uro z verižico kam skril.

d **Za Ciril-Methodovo družbo** se je nabrale v nabiralniku v gostilni g. Jož. Božiča v Zabukovji-Stopah pri Sevnici 11.03 K.

Ptujski okraj.

Občni zbor "Kmet. in bralnega društva v Žetalah" se je vršil 13. t. m. ob lepi udeležbi. Obširno še poročamo!

Lepa stvar iz Rogatca. Notar Strafella in njegov koncipient sta pred kratkim zasluzek na ta način iskala, da je notar zastopal pred kazensko sodnijo tožitelja, koncipient pa toženca. — To ni le umazano, ampak naravnost protipostavno. Kakor slišimo, je notarska zbornica dala obema ukor. Zdi se nam, da je ta kazen premajhna, zlasti, če pomislimo, da na Dunaju n. pr. odvetniška zbornica čisto drugače postopa zoper odvetnike, ki zakrivijo kake nepravilnosti v svojem poslovanju.

a **Samomor**. Dne 8. tm. si je v Ptuju pri Makeshu nek fant iz Starošine pri Pragerskem

kupil samokres. Med potom je pil v Graharjevi gostilni na Hajdinu in pri Lobenweinu pri Sv. Kunigundi; tam je zahteval vode, češ, se moram umiti, preden grem na drugi svet; rekel je tudi, naj ga kdo ustrelji. Prišedši domov, je to sam storil; v dveh urah je umrl. Kaj je vzrok temu strašnemu dejanju, se še ne ve.

a Iz Ormoža. Obe tukajšnji šoli, kakor tudi otroška vrtca je glavarstvo radi škrlatice zaprlo; umrli so že trije otroci.

a Umrli je pri Sv. Barbari v Halozah trgovec Moric Blas, star 64 let. Bil je pri prebivalstvu splošno priljubljen.

a Iz Ormoža. Hišni posestnik Ferdinand Kucharitsch se je 14. tm. ustrelil po prepiru z zidarjem mojstrom Tolazzijem, katerega je s kladivom tako nevarno poškodoval na glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Ko je Kucharitsch videl, kaj je storil, nameril je samokres na sebe, ter se ustrelil. Nesrečna špekulacija s hišami mu je baje zmešala pamet.

Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Ptujju je s svojo prireditvijo v nedeljo 13. t. m. zopet pokazala, kaj zmore vztrajno delo, ki se ne straši truda ne zaprek. »Večer malih« je privabil v dvorano ptujske Čitalnice vse, kar ljubi našo mladino in njeno dobro varuhinjo Družbo sv. Cirila in Metoda. Na povabilo podružničnega odbora se je udeležil medeljske naše slavnosti tudi g. pot. učitelj Ivan Prekoršek iz Celja, ki je govoril v imenu glavne družbe o ciljih slovenske šolske družbe, kot nepolitične samoslovenske organizacije, ki se vedno krepkeje razvija in uspešno vrši svojo idealno nalogo. Omenjal je g. govornik tudi ostudno gonjo, ki se je začela od slovenske strani proti Družbi, dasi je ta družba ista kakor je bila pred leti, nobenega narodnega greha ni zakrivila in nobeni politični stranki ne služi, svoje moči posveča razvoju slov. šolstva in narodni vzgoji in izobrazbi svojih članov potom podružnic. — Nastopi »naših malih« so bili nedosežno dobri, posebno je še ugajalo petje. Častitamo ptujski ženski podružnici na takem uspehu ter pričakujemo, da nam kmalu zopet kaj pripravi.

d Iz Ormoža. Naborov se je udeležilo skupno okrog 280 fantov. Dne 9. marca jih je bilo potrjenih 70, dne 10. marca pa 33, skupaj torej 103.

a Zaradi detomora je bila pred mariborsko poroto dne 10. t. m. na 3 leta težke ječe obsojena 24-letna viničarska hči Marija Šegula iz Oblakov pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Porodila je 23. decembra l. l. otroka ženskega spola in ga zadavila. Nasproti orožnikom je najprej izjavila, da je pri porodu omedlela in ko se je zbudila, našla poleg sebe mrtvo dete. Zdravniška preiskava pa je izkazala, da je otrok prišel živ na svet in da je bil zaduščen. Pred sodnijo je Šegula to tudi priznala. Kot vzrok je navedla, da že ima za enega nezakonskega otroka skrbeti in da je sama hči ubogih viničarjev.

v Peka Orniga povzdiguje »Štajerc« zopet deveta nebesa. Vse kar je v ptujskem okraju dobrega, vse je od Orniga. Zakaj pa »Štajerc« ne pove, da je bil Ornig tisti, ki je pred par leti odjedel haloškim kmetom čez dvajset tisoč podpore?

Mlada tatca. 10 letna šolarica Ivana Drogenik, hčerka pekovskega pomočnika v Ptujju, je kradla kakor sraka: tekom treh mesecev je nakradla v šoli za 150 kron vrednosti različne obleke. Mala tatca pride pred okrajno sodnijo.

Konjiški okraj.

Novice iz Vitanja. Dobro bi bilo, da bi se razvaline vitanjskih gradov preiskale, da bi se kaka nesreča ne pripetila, ker včasih priletijo do 20 kg težki kamni do ceste. — Strojari Runovc je poneveril pri električni centrali mnogo orodja ter moral Vitanje v teku dveh ur zapustiti. Na Litušu pa je ta hajlovec izvalil gostilničarju 60 K pod pretvezo, da vzame njegov hčerko, a izginil je on in z njim tudi kronce. — Tu se začne graditi vzpenjača za prevažanje pločev do električne žage. — V trgu otvori v lastni hiši gostilno Slovenec g. Žagar. — Südmarka ima v Vitanju dve hiši. Ena, ki že skoraj razpada, se bo začela popravljati, da se v njo preseli pošta in »foršus«. Veliko klovenskega denarja je v tem »foršusu« in kljub temu ima ta zavod v svojih prostorih sliko, ki je za Slovence jako izzivalna. — Pri naboru so se fantje stekli. Fanta Plazovnik in Večko sta bila z nožem precej ranjena.

d Zginil je po poročilu »M. Z.« iz Konjic čevljar Janez Paj. Mož si je nakopal preveč dolgov, katerih ni mogel plačati.

a Neverjetna podivjanost. V soboto zvečer je v Stranicah 17 letni posestniški sin Zabukošek umoril 20 letno Heleno Juršetovo, hčerko kmečkega delavca. Morilec je dekletu prerezal z ostrim nožem vrat, tako da je bilo pri priči mrtvo. Orožniki so ga že prijeli. Imel je z dekletom razmerje in je bila Juršetova noseča. Stranice so popolnoma štajercijanski kraj in je prebivalstvo vsled »Štajerčeve« duševne hrane popolnoma podivjano.

Mariborski okraj.

Ustanovni občni zbor Ciril-Methodove podružnice v Framu, ki se je vršil v nedeljo 13. t. m. v gostilni gospe Turnerjeve, je pokazal, kako raste zanimanje za slovensko šolsko družbo danes že tudi v krajih, kjer bi bilo pred letom še to nemogoče. — V imenu pripravljalnega odbora je otvoril zborovanje predsednik g. velep. Černe, ki je v navdušenih besedah pozdravil vse navzoče, posebej še Mariboržane, ki so nas v tako častnem številu posetili. G. cand. iur. Otmir Pirkmaier je poročal na to prav obširno in temeljito o delovanju priprav. odbora ter končal s pozivom, da se oklenejo mlade podružnice vsi, katerim je na srcu napredek narodov. V imenu glavne družbe je razpravljaj g. potovalni učitelj Iv. Prekoršek o nalogah nove podružnice kot narodne organizacije, ki stopa z današnjim dnevom v veliko bojno vseslovensko armado. Omenjal je tudi napade na Družbo, s katerimi hočejo brezvestni klerikalci uničiti njeno pošteno delo. Govorila sta še g. dr. Rosina in dr. Vl. Sernec iz Maribora. Podružnici je pristopilo že nad 50 članov. Zborovanje se je končalo v najlepšem soglasju vseh, novoizvoljeni odbor s predsednikom g. Černetom pa nam daje upanje, da bo podružnica lepo napredovala.

Izpred porotnega sodišča v Mariboru. 24-letni Gašpar Golob, doma pri Sv. Antonu na Pohorju, je živel nekaj časa pri svojem bratu Aleks. Golobu, tesarju, kateri živi skupaj z ločeno Pavlino Reck. Ta ima dve hčerki; Gašpar Golob je napravil proti starejši, 14-letni Katarini, tak nraven prestop, da mu je porotno sodišče po tajni obravnavi prisodilo 18-mesečno ječo. — 39-letni viničar Valentin Kolar iz Zg. Bistrice je nasilen in hudoben človek. Ne le, da je grozil svoji ženi in 4 otrokom s smrtjo, rekoč, da mu tega nihče ne bode štel v zlo, je zažgal tudi pri sosedu Vabiču, s katerim je živel v svaštvi in grozil s požigom tudi sosedoma Pliberšku in Segi. Dobil je 3 leta ostre ječe.

v Nesramnost mariborskih Nemcev je prav tako velika kakor njihova zagriženost. Strašno jih peče, da ni dobil nadučiteljskega mesta v Lembahu kateri izmed protežirancev marib. okr. šolskega sveta, temveč da je bil v popolnoma slovensko vas prestavljen za nadučitelja Slovenec. Sedaj zahtevajo, naj bi dež. šolski svet reasumiral svoj sklep in v Lembahu postavil kakega nemškutarja dvomljive nčne in moralne kvalifikacije. Tako daleč pa še menda nismo na Štajerskem, da bi se celo preklicavali uradni odloki na ljubo par zbesnelim renegatom! O stvari se bomo jutri bavili na uvodnem mestu.

a Veliko zemljišče v Rdečem vrhu poleg Sv. Lovrenca ob kor. žel. prodaja ljublj. Ljudska po sojilnica sodnim dražbenim potom. Vrednost posestva in pritiklin je cenjena na 722 tisoč kron. Licitacija se vrši dne 6. aprila ob 11. uri dop. pri marib. okrajni sodnji. Ako pride to velikanško posestvo ob meji v nemške roke, seveda to ne bo narodna izdaja in krivda klerikalcev. Pri prodaji ima svoje prste zraven dr. Šusteršič.

a Iz Maribora. V torek, dne 22. sušca t. l. se vrši občni zbor mariborskih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda v restavraciji »Narodnega doma«. Pričakujemo, da se ga udeležijo člani polnoštevilno. Odbora podružnic.

a Iz Lembaha. V nedeljo 13. t. m. je v Lembahu umrla nagloma neka Hana Šauprl. Njen mož je zaprt na dolgo dobo 6 let, ker je umoril iz ljubosumnosti svojega lastnega brata. Žena je hotela uničiti posledice pregrešne ljubezni in je vzela baje obilno merico arzenika. Ugonobila pa je s tem tudi samo sebe.

a Nesreča na Dravi. Dne 11. t. m. so napravili splavarji nad Ilgom splav za g. Viktorja Glaserja v Smolniku. Ko so pa začeli voziti, se splav vsled sirovega lesa ni vzdržal na površju vode, in hitro pod Kranerovo žago ga je vrtinec požrl. Eden izmed splavarjev, po imenu Franc Krebs, star 50 let, doma blizu Selnice, je zginil v dravskih valovih. Zapušča ženo z dvema otrokoma.

d Obsojeni morilec ljubice. Poročali smo svoj čas obširno o slučaju Antona Kmetca, pos. sina iz Zgor. Jablanc pri Pragerskem, ki je dec. l. 1909. ustrelil svojo Mar. Frangež, ki jo je zopet napravil za mater, in jo mrtvo zavlekel na žel. progo, da bi vzbudil sum samomora. Prva porotna obravnava se je preložila in se je vršila 8. in 9. t. m. druga. Kmetec je bil spoznan krivim in sodišče ga je obsodilo v smrt na vešalih.

v Zaradi ponarejenja denarja je bil 10. tm. pred mariborsko poroto obsojen na 5 let težke ječe zaradi istega dejanja že prej dvakrat obsojeni Jožef Hutter iz Kranjskega. Spravil je v promet več ponarejenih kron. Zasačili so ga v Križevcih pri Ljutomeru v gostilni Turk, kjer je hotel plačati s ponarejeno krono. V Ljutomeru je tajil, v Mariboru pa je kmalu priznal. Izdeloval je krone baje v nekem gozdu pri Vranskem.

Ljutomerski okraj.

Strašen požar je v noči od 15. na 16. t. m. upepelil skoro tri četrtine vasi Berkovci v Ljutomerskem okraju. Zažgala je hudobna roka.

Murski Sokol v Ljutomeru priredi v telovadnici v nedeljo, dne 20. marca t. l. ob 3. uri popoldne počno predavanje. Predava br. starosta dr. Chloupek o prvi pomoči pri nezgodah. Prijatelji Sokola dobrodošli! Nazdar!

a Legar se je pojavil v gornjeradganski okolici. V nekaj dnevih so zbolele 3 osebe. Neko mlado dekle iz Polic je že umrlo.

Slovenjegraški okraj.

a Na Muti se je prodala na najlepšem prostoru sredi trga stoječa Drakslerjeva gostilna s posestvom vred — zagriženemu nemčurju Dobnigu z Mute. Slovenci so skoro pol leta vedeli za prodajo in se pripravljali za nakup. Ostalo pa je samo pri pripravi. Žalostna znana stran v našem značaju. Kadar je treba pokazati odločnost je ni. Zdaj bodo morali Slovenci zopet desetletja čakati, predno se jim ponudi prilika, da bi prišli do svoje gostilne. In ko bode prilika zopet tu, jo bodo zopet — zamudili, kakor je pri nas navada.

a Duh se je omračil župniku Čerčku v Vuhredu. Poskušal si je že z britvijo prerezati vrat.

v Iz Dravske doline. Nedavno ste poročali, da se je v slaboznanem Marnbergu osnovalo nemško politično društvo za Marnberg in okolico. Seveda mislijo pod besedo okolico cel marnberški okraj in še več, če bode treba. Torej našim Nemcem in nemčurjem ne zadostuje več, da tlačijo Slovence kjer morejo in kadar morejo; ne! Sedaj hočejo to delo uravnati po načrta ter torej sistematično nastopati proti večini prebivalstva v okraju. To nemško politično društvo ni nič drugega, kakor mali narodni svet za okraj. Nemci imajo že itak izborni nemški narodni svet za Sp. Štajer, katerega delavnost smo že često bridko občutili. In sedaj se organizirajo še tesneje. Čutijo, da gre njihova nadvlada vsled probujanja slov. ljudstva proti koncu. Za to jo hočejo vsaj nekoliko podaljšati z umetnimi sredstvi — z organizacijo. In to se jim bode tudi brez dvoma posrečilo vsaj za nekaj časa, saj poznamo njihovo delavnost v tem oziru. Sicer se je pri ustanovitvi povedala marsikatera pametna beseda izmed množine neumnih. Pred vsem bi bilo res dobro, če naši Nemci enkrat za vselej izvedejo, da ne bodo jemali slovenskih služabnikov, kakor je priporočal neki Lukas, za kar se mu je njegov lastni hlapec Slovenec zahvalil v gospodarjevi nenavzočnosti s par krepkimi kletvicami. Ravno tako bodo vesela tudi slovenska dekleta in žene, če jih pustijo od slej nemški pobalini in razni »gospodje« pri miru, kakor se je priporočalo.

Nekateri Slovenci mislijo, da bode ostalo to društvo samo na papirju. A kmalu se bomo pričeli, da temu ni tako. Naši nasprotniki so vse bolj delavni za svoj narod nego mi. Razun tega imajo oblast v rokah, kjer se da na tak način mnogo doseči. Slovenci so jih založili z denarjem več nego je bilo potrebno. — Pri nas je res ljudstvo, a to ljudstvo je še na pol mrtvo, ker se še ni v veliki večini vzbudilo iz stoletnega narodnega mrtyila. Tudi vlada še mnogo nezaupnosti proti slovenskim voditeljem iz raznih vzrokov, izmed katerih ni zadnji — polom marnberškega konsumnega društva pred leti. Seveda se bode dalo ljudstvo brez dvoma pridobiti in probuditi, a treba bode končno vendarle začeti. Kaj nam pomaga, če mi le čakamo prave priložnosti, med tem pa prehajajo posestva v nemške roke in z njimi cele občine. Mi čakamo — a Nemci delajo.

Ako mi organiziramo ljudstvo, za kar so brez dvoma ugodna tla, kaj nas potem briga, če se repenčijo maloštevilni nemški petelini po trgih in večjih vaseh. Mi jih lahko izstradamo, četudi imajo polne žepe denarja. Kdaj se bode organiziralo še — — — Pa o tem rajši molčim. Seveda se bode morala tudi naša inteligenca nekoliko izpremeniti. Ta je pri nas še dokaj številna, a ni brez napak, kakor povsod. Pomislite, kakšne boje smo imeli lansko leto zaradi ravnopravnosti našega jezika pri sodišču v Marnbergu. In vendar! Nekaj trgovcev iz Štajerske in Kranjske, kateri so brez dvoma navdušeni Slovenci, so priglasili svoje tirjatve pri tem sodišču — v nemškem jeziku pri neki zapuščini. Neverjetno — a docela resnično. Kaj bi se reklo o slovenskem trgovcu, ki je pri nemškem ter skrajno nacionalnem trg. društvu — ud, med tem pa se nič ne briga za slov. trg. društvo? In vendar so tudi taki med nami. Da, nekateri tudi slovenski trgovci so naročili moko iz celjskega slaboznanega »Stiukmühle«. Pa je menda vendar ne bodo prodajali kot povsod dobro znano celjsko moko — Majdičevo namreč. Sicer pa tudi kaj takega ni izključeno, pri naši narodni zavednosti. Saj so slovenski gostilničarji, ki v teh vina bogatih časih krijejo svoje potrebščine pri Pesslu v Mariboru. Sicer pa dovolj o tej mizeriji.

Tudi v našem okraju bode postalo boljše, ker mora postati. Treba bode pač delati in ljudstvo organizirati. Kako bi se to zgodilo, o tem

naj premišljujejo tisti, ki so v to poklicani. Našla se bode gotovo pot, ki ne bode peljala v strankarstvo, ampak k gospodarski in narodni samopomoči. Kadar se to zgodi, bode sedanje nemško politično društvo v Marnebergu brez vsake moči.

Še nekaj! V nekem dopisu ste nedavno poročali, da so marneberški Nemci hvalili pri ustanovitvi društva nekega slov. nadučitelja. Seveda je taka hvala jako kočljive vrednosti. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je bilo samo nasprotno resnica. Sicer so Nemci omenili dotičnega nadučitelja, a pristavili, da se dela Nemcem jako prijaznega, v resnici pa je odločen Slovenec po prepričanju in delu. Tako se je zvedelo pozneje, kar bode vže menda odgovarjalo resnici.

Na Jožefovo. 19. marca se predstavlja v celjskem „Narodnem domu“ priljubljena narodna igra „Deseti brat“. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Zvezna trgovina v Celju opozarja vse posestnike vinogradov, da blagovolijo že sedaj naznaniti, koliko bodo rabili gumitrakov za vezanje trt, da bo mogoče pravočasno poskrbeti dobro in sveže blago.

Dobivajo se v petih različnih kvalitetah, katere se proti takojšnji vrnitvi pošiljajo na zahtevo na ogled. 195-1

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

† Jakob Kumerc.

Kot žrtev sušice je preminil iz naših vrst dragi tovariš Jakob Kumerc, doma v Slivnici pri Celju. Bil je eden najidealnejših, najbolj požrtvovalnih naših tovarišev, ki se ni ustrašil nobenega truda, nobenega boja za napredek in zmagao našega naroda, naših naprednih načel. Komaj je jeknil prvi glas po združitvi slovenske narodne mladine na Sp. Štajerskem, že se mu je z veseljem odzval pokojni tovariš Jakob; na prvem sestanku, ki se je vršil lansko leto za ustanovitev napredne mladinske zveze, je bil izvoljen v pripravljalni odbor in je širil v svojem domačem kraju navdušenje in zanimanje za mladinsko organizacijo. Klerikalci so ga zavoljo njegovega odločnega naprednega mišljenja silno sovražili; ni bilo včasih številke „Slov. Gosp.“, v kateri bi ga ne bili na nizkoten in duhovništva nevrzeden način sramotili. Duhovniško sovraštvo ni mirovalo niti pred veličastvom smrti, sledilo mu je na parječujemo, da je domači župnik prepovedal zvonjenje in noče privoliti v cerkveni pogreb. Mi vemo, da bode dragi pokojnik tudi brez tega mirno spal v domači zemlji; plačana in neodkritosrčna molitev mu ne bi slajšala večnega pokoja. Duhovnikov čin ni bil naperjen samo proti pokojniku, temveč tudi proti nam: hranimo si spomin na to „ljubeznjivost“ trdno v svojem srcu in spominjamo se je, kadar pride na nas vrsta za udarec. Pokojnik naj nam bode sijajen vzgled delavnosti, vstrajnosti in odločnosti; spomin na njega, spomin na sramoto, katero je hotelo duhovništvo še po smrti pripraviti njemu in nam, naj krepki naše sile za nadaljne boje! Pravica in resnica, za katero se borimo, mora zmagati! Pokažimo mi, ki smo zdravi, jaki in močni, da nismo slabši nego je bil dragi tovariš Jakob! Prisezimo mu ob odprtem grobu, da ostanemo zvesti napredni zastavi in neomahljivi borilci za svobodo naroda in vesti. Milni tovariš Jakob: spremljaj te naše solze na zadnjem potu in naše želje, da ti bodi lahka ljubljena zemljica domača!

Za odbor Zveze slov. napredne mladine:

Andrej Oset. Janko Lešničar.

Slovenska mladina!

(Dopis.)

Dolga leta smo spali, kakor je spala še pred kratkim naša zemlja pod sneženo odejo. Vse premalo se je skrbelo doslej za izobrazbo mladine, osobito kmetske. Posebno na deželi se je v tem malo ali bolje rečeno nič storilo; kaplani so mladino vlačili v kat. izobraževalna(?) društva in so tam vzgajali kimovce, popolne svetopisemske farizeje. Vsiljevali so mladini le to, kar je ali brezpomembno, ali pa duhovniškemu nadvladju v prid.

Pa prihaja drug čas — in moje srce, dragi mladeniči in mladenke slovenske, ga slutiti! Zdi se mi, da smo se začeli dvigati v večjem številu, da je vedno večja množica onih izmed nas, ki hrepene po izobrazbi. Imamo že svojo „Zvezo slovenske napredne mladine“, h kateri se naj vsakteri pridruži in pripravljaj za bodoče življenje. Čim bolj se bomo mi, mladina, izobraževali, tembolj bomo napredovali in tem lepša bo bodočnost vsega naroda!

Dragi tovariši in tovarišice, le na delo; pogumno stopite v naše vrste. Kdor se ne izobrazuje, je suha veja na naši slovenski lipi; čim več zelenih in krepkih vej pa bo imela, — tem lepša

bo naša bodočnost! — Ni nam treba obupati nad našo usodo, le enega nam je treba in naša bodočnost bo lepa: mi mladi rabimo vedno večje in temeljitejše izobrazbe. Tako si bomo pridobili med svetom ugled; takrat nam pridejo dnevi, o katerih je sanjal naš Prešeren. — Starejši bodo s ponosom gledali na nas; mi pa bomo ponosni sami nase in na našo „ZSNM“.

Pridružimo se naši ZSNM kot člani; saj ona je skromna in ne zahteva milijonov kakor rimski papež; zadovoljna je, ako ji da vsak član letno le eno krono. To malenkost lahko vsak izmed nas utrpi — komur ni kupica vinca prvi in edini ideal na tem božjem svetu. — Dvignimo se in pojdemo v bojne vrste.

Na delo! Ta klic naj spreleti naše vrste! — Ne ozirajmo se na bevskanje raznih sovražnikov napredka.

Želeti bi bilo, da bi pogostokrat nastopali tudi kot govorniki. Pokaži vsakteri izmed nas, da zna tudi kaj povedati.

Mladina, kvišku in naprej! Z. P.

m Zveza slov. napr. mladine za Središče in okolice priredi dne 20. tm. to je v nedeljo ob 3. uri po večernicah v šoli shod s poučnim predavanjem. Predava učitelj g. Ivan Najžer. Ker je predavanje zelo poučljivo, se vsi, tudi stariši najljubnejše vabijo.

m Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 13. tm. po večernicah je imela ZSNM pri Sv. Bolfenku pri Središču svoj redni občni zbor, kateri je bil polnoštevilno obiskan. Volil se je tudi novi pododbor in sicer: Fran Cajnko, predsednik, Vera Kolarič, podpredsednica, Peter Zabavnik in Marica Vrbančič, tajnika, Tonče Kerinčič, blagajnik, Irmina Vrbančič in Nace Vičar, preglednika računov, Zdravec Fran, Hlebec Konrad, Žganec Robert, Borko Nace, Avgusta Pevec, Marija Šulek, odborniki. Pripomniti je še treba, da se je naše društvo krepko poprijelo resnega dela, kljub podlemu obrekovanju nasprotnikov. Pododbor.

m V soboto, dne 19. marca, v Petrovce! Prirčno vabimo petrovške fante in dekleta kakor tudi drage tovariše in tovarišice iz Griž, Žalca, Št. Petra, Gotovelj, Ložnice, Št. Pavla in cele okolice, da se polnoštevilno udeležijo društvenega zborovanja Zveze slov. napredne mladine pri g. Ježovniku, po dom. Šantlno, katero se vrši ob 3. uri pop. v sušilnici. Na vsopredn so govori (tov. podpreds. ZSNM Lešničar iz Celja in domači govorniki ter govornice) in petje petrovškega mladinskega mešanega zbora. Vabimo tudi starejše somišljenike iz Petrovč, Žalca, Griž itd., da nas razveselijo s svojim obiskom in pokažejo, da se zanimajo za delo naprednega naraščaja. Torej na Jožefovo na veselo svidenje!

Mladinski shod pri Sv. Štefanu pri Šmarju se vrši 20. t. m. Tovariši in tovarišice, udeležite se v obilnem številu tudi iz sosednih far!

Gospodarski paberki.

Kako se gnojil hmelju?

iz „Navoda k umnemu hmeljarstvu“, izdalo in založilo poljedelsko ministerstvo, za slovenske razmere priredil naduč. A. Petriček.

Ni je kulturne rastline, katera bi tako hitro rastla kakor hmelj; v 24 urah zraste do 40 in še več cm. Kakor uči izkušnja, potrebuje hmelj, ako hočemo, da obilo obrodi, tudi obilo živeža, zlasti je to sedaj potrebno, ko se stroški za obdelovanje vedno množijo, cene pa se od leta do leta vobče znižujejo. Primerno in pravočasno gnojenje hmeljišč je torej največje važnosti. Natančna navodila za gnojenje se sicer ne morejo podati, ker je le-to odvisno od krajevnih razmer in navad, kakor tudi od kakovosti zemlje.

Marsikateri hmeljar gnoji svoje hmeljišče prav enostransko, na pr. ali s samim hlevskim gnojem, ali s samim kompostom; mnogo hmeljarjev posluhuje pa se le samih umetnih gnojil. Pri racijonelnem gnojenju pa se morajo vse tri vrste gnojil vporabljeti.

Hmeljska rastlina vzame zemlji vsako leto izdatno množino živeža; ta izguba se precej zmanjšuje, ako se suhe trte jeseni sežigajo na polju in se pepel raztrosi po njem. Mnogo gnojja se tudi s tem prihrani, da se trta kolikor mogoče dolgo pusti na koreniki in se ne odreže od nje; tako se zdatno okrepi, ker sprejema ves rezervni živež, ki potuje iz trt in listov nazaj v koreniko.

Množina gnojja je odvisna od množine zadnjega pridelka, od rasti hmelja (ali krepka, slabotna ali zakasnela) in od množine zadnjega gnojenja. Ker je racijonelno gnojenje le tisto, ki povzroči največ pridelka, se odmeritev gnojil za posamezne letnike more le takrat odločiti, ako se iz zapiskov o gnojenju in o množini pridelka razvidi, da so stroški z dohodki v pravem razmerju in ako se pri tem tudi vpoštevajo praktični poskusi zadnjih let.

Pri gnojenju se je treba ozirati: 1. na fizikalna svojstva zemlje in na njeno moč; 2. na množino v zemlji se nahajajočih se živil in 3. na druge okoliščine kakor na starost, na razne bolezni hmelja, na vremenske razmere itd.

Gnojenje se mora jemati z obdelovanjem zemlje. Neugodna fizikalna svojstva in nezadostna moč zemlje povzročuje, da hmeljska rastlina ne more v polni meri izkoristi gnojil in da ne more izčrpati in vporabiti v zemlji se vže nahajajočega

živeža. Težka zemlja, posebno tista, ki na površju rada otrdi, ovira uspešno rast; v takih slučajih se tudi čilski soliter in kajnit vporabljata brezuspešno. Tako zemljo zboljšajo le amonijakove soli, 40% kalijeve gnojne soli ali namesto te 4—5 q kajnita; ako zemlja nima apna, se ji mora dati 40—50 q živega apna na 1 ha; močnejši zemlji se dajo ta gnojila v manjši množini.

Zaloga živil v zemlji mora biti v pravem razmerju. Vže prvo leto je potrebno, da dobi rastlina zadostno množino hrane. Vsakemu hmeljišču se bi naj preskrbela v jeseni ali v spomladi naslednja zaloga živeža: za vsak hektar (ha) slabe zemlje 5—6 q Tom. žlindre in 1—2 q 40% kalijeve gnojne soli ali namesto te 4—5 q kajnita; ako zemlja nima apna, se ji mora dati 40—50 q živega apna na 1 ha; močnejši zemlji se dajo ta gnojila v manjši množini.

Priporoča se, da se poleg hlevskega gnojja za prvoletno gnojenje uporabi še 3—4 q Tom. žlindre in 2—3 q kajnita, oziroma primerna množina 40% kajnitove gnojne soli; ta gnojila se po hmeljišču raztrosijo. V drugem letu, torej po prvi rezi, gnoji se hmeljišče razen s hlevskim gnojem še z dušcem in sicer v obliki čilskega solitra (100—150) ali žveplenokislega amonijaka (80—120 kg) za 1 ha. Ako se pa v drugem letu ne gnoji s hlevskim gnojem, se mora dati na 1 ha 200—250 kg čilskega solitra ali 150—200 kg žveplenokislega amonijaka.

Za prihodnja leta se naj gnojenje uredi po posebnem načrtu, ki se sestavi z ozirom na množino hlevskega gnojja, komposta ali tudi z ozirom na nameravano zeleno gnojenje. Pri sestavi tega načrta se naj upošteva naslednje: Ako je hmeljarju zadostna množina hlevskega gnojja na razpolago, mora vsako drugo ali vsaj vsako tretje leto dati za 120 rastlin vsaj eden voz gnojja, ki se vže jeseni spravi pod zemljo. Spomladi po rezi se pa naj še gnoji s čilskim solitrom ali žveplenokislom amonijakom, superfosfatom in s 40% kalijevo soljo na ta način, da se v letih, ko se ne gnoji s hlevskim gnojem, vzame dvakratna množina teh gnojil, kakor bi jih hmeljar z ozirom na razmere izbral in odmeril.

Razen tega se mora še v gotovih rokih gnojiti z apnom in sicer vedno v letih po vporabi hlevskega gnojja.

Konec prihodnjik.

Spomladno gnojenje.

O umetnem gnojenju se dandanes toliko piše, da menda pač ni kmeta, ki ne bi bil že o uspehih prepričan. — Velevažno je pa vprašanje za kmeta, kaka gnojila naj kupuje in kje? Od hiše do hiše hodijo agenti, ki ponujajo za drag denar slaba gnojila; seveda kupujejo taka le nevedni kmetje in ti so itak navadno največji reveži. — Resna stvar je torej, obvarovati našega itak ubogega kmeta občutne škode, ki si jo naredi, ako kupi nezajamčena, malovredna gnojila. Zajamčena umetna gnojila prodaja po najnižjih cenah veletrgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje, ki jo lahko mirnim srcem vsakomu priporočamo. — Umetne gnojila se običajno prodajajo le proti takojšnjemu plačilu, ker imajo take pogoje tudi tovarne. Dobri posestniki dobe tudi, proti povrnitvi obresti, na up. — Ako agentje prodajajo na dolgi plačilni rok, mora kmet zato plačati slabo, dostikrat ničevno blago, z dragim denarjem.

o Tomaževa žlindra. Današnji številki našega časopisa prilagamo tozadevni letak, na katerega vsebino še posebno opozarjamo.

v Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju ima svoj prvi občni zbor na Jožefovo t. j. v soboto dne 19. sušca 1910, v Narodnem domu v Celju in sicer popoldne ob 2. uri. To podjetje se razvija nepričakovano lepo, posebno odkar je nastavljen kot poslovodja spreten večak g. Vargazon. Množina prodanega vina narašča od meseca do meseca. Natančnejše številke bomo objavili v poročilu o občnem zboru. Danes želimo le, da bi bila udeležba na občnem zboru iz celega Slovenskega Štajerja prav obilna. Vsi, ki se zanimajo za naše vinogradništvo, osobito za naše vinotrske razmere, naj se zanesljivo udeležijo. Na občnem zboru bo tudi predavanje o bodočih nalogah te zadruge. Predava g. Miloš Stibler.

v Z želodcem delajo mnogi brezskrbno, kot bi ne bil tolike vrednosti kakor vsak drug naš organ, katerega obolenje vsakega vznemirja n. pr. pljuča. In vendar, če želodec ne funkcijonira pravilno, zaspri delazmožnost celega telesa. Zato je dolžnost vsakega človeka, da na najmanjše motenje pazi in si prizadeva dobiti pravo uredbo. V ta namen je najbolj pripravno že čez 40 let najboljšo, domače sredstvo Dr. Roza balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega založnika v Pragi. Dobi se v vseh lekarnah.

Razne novosti.

a Očeta ubili. Dve hčerki posestnika Vija-kovića v Bajevem selu pri Belovaru sta pregovorili brata, naj umori očeta, da si razdele očetov denar. Sin je očeta v spanju zaklal.

v Koliko je kje židov? V Londonu je te dni izšel židovski letopis, katerega statistični podatki so vsekakor interesantni. Vseh židov na svetu je 11.625.653 in sicer v sami Evropi 8.892.019, tu pa največ na Ruskem, namreč 5.082.342 in na najmanj na Španskem, samo 400. Avstrijo osrečuje 1.233.122 židov, Ogersko pa 851.378.

v Kuharska navodila za pripravo testenin v razne prikuhe, samostojne in močnate jedi je izdala v posebni knjižici Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici in jo svojim odjemalcem brezplačno razpošilja. Knjižica vsebuje obilo receptov za pripravo in finejšo kuhinjo. Opozorjamo pri ti priliki svoje čitatelje na izborne izdelke te naše domače tovarne. Zahtevajo naj odločno „Pekate“, kakor tovarna svoje izdelke (makarone itd.) nazivlje. Res da so nekoliko dražje, ker se zelo nakuhajo, a so konečno vendar cenejše kot druge, pri tem pa so nedosežnega okusa.

Listnica uredništva.

Mariborska okolica, M. B.: Oprostite, da še Vaše do danes ni moglo priti na vrsto. Imam silno mnogo gradiva, da mi vse zaostaja. Kar bo še porabno, pride gotovo. — **Gorajgrad:** Nekaj danes, ostalo prihodnjic. Ne smemo vsega naenkrat izstreliti. Saj bo še po kapljicah dovolj peklo. Hvala in zdravi! — **Gradec okolica:** Trgati ne kaže, in ker je za danes silno gradiva, rajši celo za prihodnjic. Še vedno aktualno. Za naslove hvala! Da o Veliki noči ne prideva skupaj, mi je iskreno žal. Baš v soboto grem s celo rodbino za 3 dni v Prlekijo. Na Češkem mnogo sreče! Sicer pa teh par mesev kmalu mine — in zopet se bomo našli pri čilem nadaljnjem delu. Iskren pozdrav — in vesele praznike. S. — **Š. J. Kapele:** Tudi Vaš dopis bi bil rad že danes spravil v list, pa pri najboljši volji ni šlo. Pride tudi na vrsto. Vendar Vas prosim, da upoštevate, da so to preveč osebne in krajevne stvari, ki ne spadajo najbolj v list. Zdravi!

Kuharsko knjigo zastonj

dobi vsakdo po pošti pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. 155 42-2

25.000 posteljnih odev

se mora hitro razprodati zaradi opustitve neke obrti in sicer: **Domače odevje** s temno prevleko, zelo praktične barve, z barvastim obkrajem, dolge okoli 180 cm, à K 1 80. **Tigraste odevje**, podobne tigrovi dlaki, tkane z barvastim obkrajem, dolge okoli 200 cm, à K 2 10.

Samo nekaj časa!

Razpošiljanje samo proti povzetju, pri naročilu najmanj 6 komadov franko.

Emil Wonka, Kraljičin dvor na Labi.
(Königinhof a. E.) 95

Hiša v Celju

ležeča tik mesta z velikim vrtom, kateri je pripraven za stavbišča, se prodaja za 11.000 K. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 1834-2

Proda se novo zidana hiša

tik okrajne ceste, obstoječa iz ene velike in treh srednjih sob, kuhinje, kleti in gospodarskega splotja. Poleg hiše je trta, ki daje na leto 400 l vina in obsega 1/4 orala. Pojasnila daje lastnik **A. Reicher, Čret pri Celju h. št. 27.**

Loterijske številke.

Trst, 12. marca 1910: 56, 82, 55, 3, 76.
Linc, " " " 78, 46, 49, 14, 87.

Vabilo k

občnemu zboru hranilnice in posojilnice v Šmarji,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo ki se bode vršil v sredo, dne 23. marca 1910 ob pol 2. uri popoldne v lastni hiši (Kartinov dom).

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
1. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Nasveti načelstva in slučajnosti.

V slučaju nesklepnosti občnega zbora ob pol 2. uri, se vrši isti ob 2. uri popoldne v zmislu § 40. alin. zadržnih pravil.

192 1

Načelstvo.

KROMPIR za seme „Hungarija“

izborna vrsta, lupina roza, meso malo rumenkasto, oddaja po 8 K 100 kg na kolodvor Št. Peter v Savinski dolini postavljeno Norbert Zanier, Sv. Pavel pri Preboldu. Pri večji odjemi znižana cena

Posteljna vlaga!

Odstranitev takoj. — Starost in spol se naznani. — Pojasnila zastonj daje zavod „AESCULAP“, Regensburg, Bavarsko.

Naprodaj

je blizu Žalca lepo posestvo, obstoječe iz nove hiše, mlina in 80 klafter zemlje. Voda je stanovitna in ima 64 konjskih moči. Proda se za 8.000 K, kar se pa mora takoj odšteti pri kupni pogodbi. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Posojilnica v Brežicah

ima vse svoje posestvo ležeče v občini Čatež na Kranjskem vis á vis novega mostu čez Savo in Krko

naprodaj.

Ker je posestvo lepo ležeče in isto zelo radi po letu obiskujejo letoviščarji od vseh krajev, je Posojilnica voljna ves kompleks razun „hotela Grič“ ali skupno prodati ali pa istega dati razdeliti na več parcel.

Tozadevna natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo Posojilnice v Brežicah. **Ravnateljstvo.**

86 3-1

Proda se

dobrodoča gostilna (blizu Celja) z vso gostilniško opravo. Hiša ima 7 sob. Zraven gostilne je lepo gospodarsko poslopje, senčnica za goste, lep vrt za zelenjavo in zemljišče. Oddaljeno je 20 minut od kolodvora. Eventuelno se odda tudi v najem. — Več se izve pri upravnistvu tega lista. 73 3-3

Hiša z vrtom

v lepem prijaznem trgu Sevnica se prodaja za 6.500 K. Hiša je prostorna, z opeko krita ter pripravna za zasebnika ali za vsako obrt. — Povpraša naj se pri lastniku

Karol Cimperšek, Sevnica ob Savi. 180 3-2

Nova velika enonadstropna

hiša v Doliču

(p. Mislinje) tik okrajne ceste, na najboljšem mestu, se prodaja pod ugodnimi pogoji ali zamenja z malim posestvom blizu trga ali mesta ob železnici. — Hiša obsega jako lepe prostore za boljše gostilno in večjo trgovino. Pri hiši je nekaj zemlje in senčnat vrt. — Več se izve v šoli pri posestniku. 81 3-2

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivca, dobrega, puljenega 2 K. boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velenega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivca 6 K; 7 K; belega, finega 10 K. najfinjši drsní puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljene je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nenagajoče se povrne denar. — Cenovnik zastonj in franko. 59 25-8

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. — Ena skatlija štiri krome.

2. Vitkov „Mucin“, steklenička eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Pluge, brane,

peronospora - brizgalnice in vse poljedelske stroje, žične mreže in umetna gnojila priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrirana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uraduje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednot, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Edini narodni klepar v Celju

Anton Jošt

Savinska ulica št. 4

prevzema vsa v svojo stroko spadajoča dela in popravila ter se slavnemu p. n. občinstvu najvišjundeje priporoča v mnogobrojna naročila. 189 7-8

Sirite „Narodni List“!

Belo platno

za žensko in moško perilo in dvojno široko za prtiče se kupi najugodnjeje v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Celi kosi po engros cenah.

Vzorci zastoj in pošiljatve čez K 20—franko. V zalogi je tudi velikanska izbira zastorov, preprog in posteljnih garnitur. Garnitura 1 prt za mizo in 2 za posteljo skupaj 9 K, belj fina 10 K.

32 52-10

Vaš želodec

slabo prebavlja, vi se ne čutite zdravega.

Domače sredstvo, ki je napravljeno iz izbrano najboljih in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahko odvaža in odstranjuje posledice nezmerčnosti, napadne diete, prehlada, posledice sedenja in zapečenosti kakor gorečico, napetost, preobilo tvoritev kiselin in krčevito boleost, sredstvo, ki vse to ublaži ali pa odstrani, je „Dr. Rosa-Balzam za želodec“ iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavoja nosijo postavno določeni varstveni znak.

GLAVNA ZALOGA: lekarna B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“, Praga, Malá strana 203, vogel Nerudove ulice.

Pošilja se vsak dan

1 cela steklenica K 2—, pol steklenice K 1.—. Po pošti, če se pošlje naprej K 1'50, se pošlje mala steklenica, za K 2'80 se pošlje velika steklenica, za K 4'70 dve veliki steklenici, za K 8— štiri velike, za K 22— štirinajst velikih steklenic franko na vse postaje avstro-ogrsko monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-ogrsko.

VABILO na

prvi redni občni zbor

Prve južnoštaj. vinarske zadruga v Celju, r. z. z om. z.

ki se bo vršil

v soboto, dne 19. marca 1910 v celjskem Narodnem domu popoldne ob 2. uri.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobrenje računov za leto 1909. — 4. Dopolnilne volitve v nadzorstvo. — 5. Gospodarsko predavanje. — 6. Služajnosti. — K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izbor novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Nagrobne

vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in (brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju

==== prevzame vsakovrstna ====

61 50-8

stavbena zlasti tesarska dela.